menyebabkan keputusan LTT dicabar di mahkamah sekiranya pegawai memfailkan semakan kehakiman dan keputusan tersebut boleh dibatalkan oleh mahkamah.

4. Bagi memastikan keteraturan prosedur dalam pengendalian tindakan tatatertib oleh LTT, LRTT telah membuat pemerhatian terhadap kertas-kertas rayuan yang dipertimbangkan seperti di Lampiran.

5. Untuk makluman, pemerhatian LRTT yang pertama telah mula diedarkan pada suku tahun ketiga tahun 2020 melalui surat edaran bertarikh 24.9.2020. Sehingga kini, sebanyak 11 pemerhatian LRTT telah dikeluarkan. Pemerhatian-pemerhatian tersebut juga boleh dicapai melalui portal rasmi SPA di www.spa.gov.my.

6. Sehubungan itu, kerjasama pihak YBhg. Tan Sri/Dato' Sri/Dato' Seri/Datuk Seri/Datuk/Dato'/Datin/Tuan/Puan adalah dimohon mengingatkan semua urus setia dan LTT untuk mengambil perhatian serius terhadap pemerhatian ini serta mengambil tindakan dengan kadar segera, tepat dan teratur dalam menguruskan kes tatatertib bagi memastikan keputusan LTT teratur dan kepentingan perkhidmatan awam dapat dipertahankan.

Sekian, terima kasih.

"MALAYSIA MADANI"

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menjalankan amanah,

(DATUK IKHBAL HANAM BIN MUKRAS)

PEMERHATIAN LEMBAGA RAYUAN TATATERTIB PERKHIDMATAN AWAM BAGI SUKU TAHUN KEDUA (APRIL-JUN) TAHUN 2024

1. SURAT PERTUDUHAN
BILANGAN PEMERHATIAN: 40

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Kelewatan mengeluarkan surat pertuduhan.	Tindakan tatatertib hendaklah segera dimulakan terhadap pegawai apabila lembaga tatatertib menerima laporan salah laku.
2.	Kesilapan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai.	Memastikan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai adalah tepat.
3.	Pertuduhan tidak jelas atau tidak lengkap dan tidak memperincikan kesalahan yang dilakukan oleh pegawai.	Memastikan semua fakta dan butir-butir yang spesifik berhubung perbuatan salah laku pegawai serta peruntukan mana-mana peraturan yang dilanggar dimasukkan di dalam surat pertuduhan.
4.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.
5.	Menggabungkan beberapa fakta/jenis kesalahan dalam satu pertuduhan.	Satu pertuduhan hendaklah mengandungi satu kesalahan sahaja.
6.	Penggunaan nama lembaga tatatertib yang tidak tepat.	Penggunaan nama lembaga tatatertib hendaklah tepat dan betul.
7.	Menyatakan 'pertuduhan pertama' dan 'pertuduhan-pertuduhan' bagi pegawai yang hanya dihadapkan dengan satu (1) pertuduhan.	Tidak perlu menyatakan 'pertuduhan pertama' dan 'pertuduhan-pertuduhan' bagi pegawai yang hanya dihadapkan dengan satu pertuduhan.
8.	Membuat rujukan kepada peraturan bagi kesalahan keterhutangan kewangan yang serius iaitu Peraturan 13(2), Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [P.U.(A) 395/1993].	Peraturan 13(1), Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [P.U.(A) 395/1993] adalah mencukupi.

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
9.	Pertuduhan yang dihadapkan kepada pegawai mengandungi maklumat-maklumat yang tidak tepat.	Sesuatu pertuduhan yang dihadapkan kepada pegawai hendaklah mengandungi maklumat-maklumat yang tepat dan mematuhi prinsip-prinsip keadilan asasi di mana pertuduhan dan alasan pertuduhan hendaklah tepat, jelas, berasas dan mempunyai bukti yang mencukupi.
10.	Membuat rujukan peruntukan/peraturan yang tidak tepat.	Pemilihan peruntukan hendaklah yang berkaitan dengan kesalahan.
11.	Tidak ditandatangani oleh Pengerusi Lembaga Tatatertib atau Ahli bagi pihak Pengerusi Lembaga Tatatertib.	Peraturan 53(1), Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 yang memperuntukkan bahawa surat-menyurat mestilah ditandatangani oleh Pengerusi Lembaga Tatatertib atau Ahli bagi pihak Pengerusi Lembaga Tatatertib.
12.	Pegawai tidak dihadapkan dengan sebarang surat pertuduhan bagi kesalahan tatatertib biasa.	Pegawai hendaklah dihadapkan dengan surat pertuduhan bagi kesalahan tatatertib biasa.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

a. Pertuduhan yang lengkap *(Knowing the case against him*)

Sesuatu pertuduhan hendaklah mengandungi maklumat-maklumat yang tepat, jelas, berasas dan mempunyai bukti yang mencukupi untuk tujuan pembelaan diri.

B Surinder Singh Kanda v The Government of the Federation of Malaya [1962] MLJ, FC

Penghakiman *Privy Council* di muka surat 17:

"*if the right to be heard is to be a real right which is worth anything it must carry with it a right in the accused person to made affecting him; and then he must be given a fair opportunity to correct or contradict them. The decision-maker must not hear or receive evidence behind the back of the accused person.*"

b. Kelewatan (*Delay*) dan Pemaafan (*Condonation*)

i. **Mohd Zulhazi Mohd Zulkifli v Suruhanjaya Pasukan Polis DiRaja Malaysia & 1 lagi [2014] 1LNS 574**
(Mahkamah Rayuan) - Kelewatan selama 5 tahun mengambil tindakan tatatertib

ii. **Public Service Commission Malaysia & Anor v Vickneswary a/p RM Santhivelu (Menggantikan M Senthivelu a/l R. Marimuthu (si mati) [2008] 6 MLJ 1**
(Mahkamah Persekutuan)

Kelewatan 7 tahun mengambil tindakan tatatertib, di mana mahkamah telah menegaskan bahawa kelengahan yang panjang dalam mengendalikan tindakan tatatertib terhadap pekerja, jika tiada penjelasan yang munasabah berkaitan dengan kelengahan tersebut dan ditambah dengan faktor-faktor lain, boleh membangkitkan keterangan kukuh bahawa perbuatan salah laku pekerja terbabit telah dimaafkan oleh majikannya.

2. ULASAN KETUA JABATAN TERHADAP REPRESENTASI
BILANGAN PEMERHATIAN: 4

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Penyediaan ulasan oleh pegawai yang turut terlibat secara langsung dalam kesalahan yang dipertuduhkan.	Penyediaan ulasan hendaklah disediakan oleh pegawai yang tidak terlibat dalam kesalahan yang dipertuduhkan.
2.	Membuat rujukan peruntukan/peraturan yang tidak tepat.	Pemilihan peruntukan hendaklah yang berkaitan dengan kesalahan.
3.	Ulasan tidak ditandatangani oleh Ketua Jabatan.	Ulasan hendaklah ditandatangani oleh Ketua Jabatan.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

Rules Against Bias
Rohana bte Ariffin v Universiti Sains Malaysia [1989] 1 MLJ 487, HC

‘When the disciplinary authority was deliberating the breach of discipline, the Registrar, who was complainant, was present. The court quashed the decision to dismiss the plaintiff on the grounds of bias, as the Registrar was present during the deliberations to dismiss the plaintiff’.

3. MINIT MESYUARAT LEMBAGA TATATERTIB BILANGAN PEMERHATIAN: 35

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.
2.	Tidak menyatakan dapatan salah bagi kesalahan yang dituduh.	Setiap kesalahan hendaklah dinyatakan dapatan salah.
3.	Tidak menyatakan tarikh kuat kuasa hukuman yang dikenakan.	Setiap kesalahan hendaklah dinyatakan tarikh kuat kuasa hukuman.
4.	Keputusan dapatan salah yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Dapatan salah yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
5.	Hukuman yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Hukuman yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
6.	Tidak merujuk kepada peraturan/seksyen hukuman yang tepat bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.	Rujukan kepada peraturan hendaklah tepat dan betul bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.
7.	Mengambil kira fakta kesalahan lampau yang tidak dipertuduh.	Lembaga Tatatertib hendaklah mengambil kira fakta kesalahan yang dipertuduh.
8.	Membuat rujukan kepada Peraturan 38(g) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 bagi tindakan tatatertib berasaskan sabitan jenayah di mahkamah.	Rujukan yang tepat untuk dirujuk adalah Peraturan 33(1)(a) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.
9.	Terdapat ulasan urus setia.	Urus setia tidak boleh membuat ulasan kerana boleh dianggap bahawa keputusan Lembaga Tatatertib telah dipengaruhi oleh pihak urus setia yang tidak mempunyai bidang kuasa memutuskan kes pegawai.
10.	Kesilapan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai.	Memastikan butiran pegawai seperti nombor kad pengenalan, nama, jawatan dan tempat bertugas pegawai adalah tepat.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

a. Keperluan menyatakan dapatan salah

Hamdan Bin Ibrahim V Lembaga Tatatertib Hospital Kuala Kangsar & Anor [2000] MLJU 634, HC

Mahkamah menyatakan bahawa "*This court finds that regulation 27(2) is crystal clear that in order to impose the punishment as stipulated under the regulation, the plaintiff must first be found guilty. As the finding of guilt against the plaintiff was nowhere stated either in the letter dated 14.6.96 - exhibit SY 3 or even in any of the affidavits affirmed on behalf of the respondent and relied on by the learned Federal counsel, this court finds that this is a clear case of serious procedural unfairness or breach of procedural fairness and exceeds jurisdiction, which calls for intervention by this court in the decision or the process leading to it*".

b. Dapatan salah dan hukuman hendaklah dibuat berasingan mengikut pertuduhan

Mohamad lmran bin Sulaiman v Aloyah binti Mamat, Pengerusi Lembaga Tatatertib Kumpulan Sokongan (No.1), Jabatan lmigresen Malaysia, Putrajaya & 3 lagi (Mahkamah Rayuan Malaysia)

Terdapat lima (5) pertuduhan dan Lembaga Tatatertib di dalam surat keputusan menyatakan Lembaga Tatatertib memutuskan pegawai bersalah bagi pertuduhan dan dijatuhkan hukuman buang kerja. Surat keputusan tidak menyatakan bahawa dapatan salah hanya untuk Pertuduhan Pertama, Kedua dan Kelima.

4. SURAT KEPUTUSAN
BILANGAN PEMERHATIAN: 41

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Tidak menyatakan dapatan salah yang dikenakan.	Setiap kesalahan hendaklah dinyatakan dapatan salah.
2.	Tidak menyatakan tarikh kuat kuasa hukuman yang dikenakan.	Setiap kesalahan hendaklah dinyatakan tarikh kuat kuasa hukuman.
3.	Dapatan salah yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Dapatan salah yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
4.	Hukuman dan tarikh kuat kuasa yang dikenakan tidak dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.	Hukuman yang dikenakan hendaklah dibuat berasingan bagi pertuduhan yang melebihi satu.
5.	Tidak merujuk kepada peraturan/seksyen hukuman yang tepat bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.	Rujukan kepada peraturan hendaklah tepat dan betul bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.
6.	Tidak menyatakan representasi yang dikemukakan oleh pegawai telah ditimbang.	Kenyataan bahawa representasi pegawai telah ditimbang hendaklah dinyatakan.
7.	Hukuman yang dinyatakan tidak jelas dan lengkap.	Hukuman yang dinyatakan hendaklah jelas dan lengkap.
8.	Fakta kesalahan di dalam surat pertuduhan dimasukkan secara sepenuhnya di dalam surat keputusan.	Surat keputusan tidak perlu menyatakan fakta pertuduhan, mencukupi dengan keputusan dapatan salah dan hukuman.
9.	Tidak menyatakan rujukan terhadap Peraturan 14 dan 15(1), Peraturan-Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993.	Peraturan ini hendaklah di masukkan dalam surat keputusan supaya pegawai faham akan hak membuat rayuan.
10.	Membuat rujukan kepada Peraturan 38(g) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 bagi tindakan tatatertib berasaskan sabitan jenayah di mahkamah.	Rujukan yang tepat untuk dirujuk adalah Peraturan 33(1)(a) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
11.	Tidak menyatakan dengan jelas kesalahan jenayah pegawai.	Surat Keputusan hendaklah menyatakan seksyen kesalahan yang disabitkan ke atas pegawai.
12.	Menyatakan catatan tarikh mesyuarat Lembaga Tatatertib yang tidak tepat.	Catatan tarikh mesyuarat hendaklah dinyatakan dengan tepat dan betul.
13.	Mengandungi maklumat yang tidak tepat.	Maklumat yang dikandungkan hendaklah tepat dan betul.
14.	Tidak ditandatangani oleh Pengerusi Lembaga Tatatertib atau Ahli bagi pihak Pengerusi Lembaga Tatatertib.	Peraturan 53(1), Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 yang memperuntukkan bahawa surat-menyurat mestilah ditandatangani oleh Pengerusi Lembaga Tatatertib atau Ahli bagi pihak Pengerusi Lembaga Tatatertib.
15.	Mengandungi keputusan-keputusan yang bertentangan dengan Peraturan 38 Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.	Pemilihan hukuman hendaklah selaras dengan Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.

Berikut merupakan prinsip perundangan berdasarkan kes mahkamah yang berkaitan teguran di atas:

Dapatan salah dan hukuman hendaklah dibuat berasingan mengikut pertuduhan

Mohamad lmran bin Sulaiman v Aloyah binti Mamat, Pengerusi Lembaga Tatatertib Kumpulan Sokongan (No.1), Jabatan lmigresen Malaysia, Putrajaya & 3 lagi
(Mahkamah Rayuan Malaysia)

Terdapat lima pertuduhan dan Lembaga Tatatertib di dalam surat keputusan menyatakan Lembaga Tatatertib memutuskan pegawai bersalah bagi pertuduhan dan dijatuhkan hukuman buang kerja. Surat keputusan tidak menyatakan bahawa dapatan salah hanya untuk Pertuduhan Pertama, Kedua dan Kelima.

5. ULASAN KETUA JABATAN TERHADAP RAYUAN
BILANGAN PEMERHATIAN: 6

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Penyediaan ulasan oleh pegawai yang turut terlibat secara langsung dalam kesalahan yang dipertuduhkan.	Penyediaan ulasan hendaklah disediakan oleh pegawai yang tidak terlibat dalam kesalahan yang dipertuduhkan.
2.	Membuat rujukan peruntukan/peraturan yang tidak tepat.	Pemilihan peruntukan hendaklah yang berkaitan dengan kesalahan.
3.	Ulasan tidak ditandatangani oleh Ketua Jabatan.	Ulasan hendaklah ditandatangani oleh Ketua Jabatan.

6. PERINTAH TAHAN KERJA
BILANGAN PEMERHATIAN: 1

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Surat Perintah Tahan Kerja tidak diserahkan kepada pegawai.	Peraturan 20, Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [P.U.(A) 395/1993] memperuntukkan segala keputusan Lembaga Tatatertib berkenaan seseorang pegawai hendaklah diberitahu kepada pegawai itu secara bertulis.

7. PERINTAH GANTUNG KERJA
BILANGAN PEMERHATIAN: 2

BIL.	PEMERHATIAN	PENAMBAHBAIKAN
1.	Surat Perintah Gantung Kerja tidak diserahkan kepada pegawai.	Peraturan 20 Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [P.U.(A) 395/1993] memperuntukkan segala keputusan Lembaga Tatatertib berkenaan seseorang pegawai hendaklah diberitahu kepada pegawai itu secara bertulis.
2.	Tidak merujuk kepada peraturan/seksyen hukuman yang tepat bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.	Rujukan kepada peraturan hendaklah tepat dan betul bagi kesalahan yang dipertuduhkan ke atas pegawai.

DISEDIAKAN OLEH:

BAHAGIAN NAIK PANGKAT DAN TATATERTIB
SURUHANJAYA PERKHIDMATAN AWAM MALAYSIA
OGOS 2024